

Werking en toekomst van de sectie OB: ledenbevraging

Studiebezoek sectie OB aan vier Brusselse bibliotheken, 11 december 2008. OB Molenbeek.

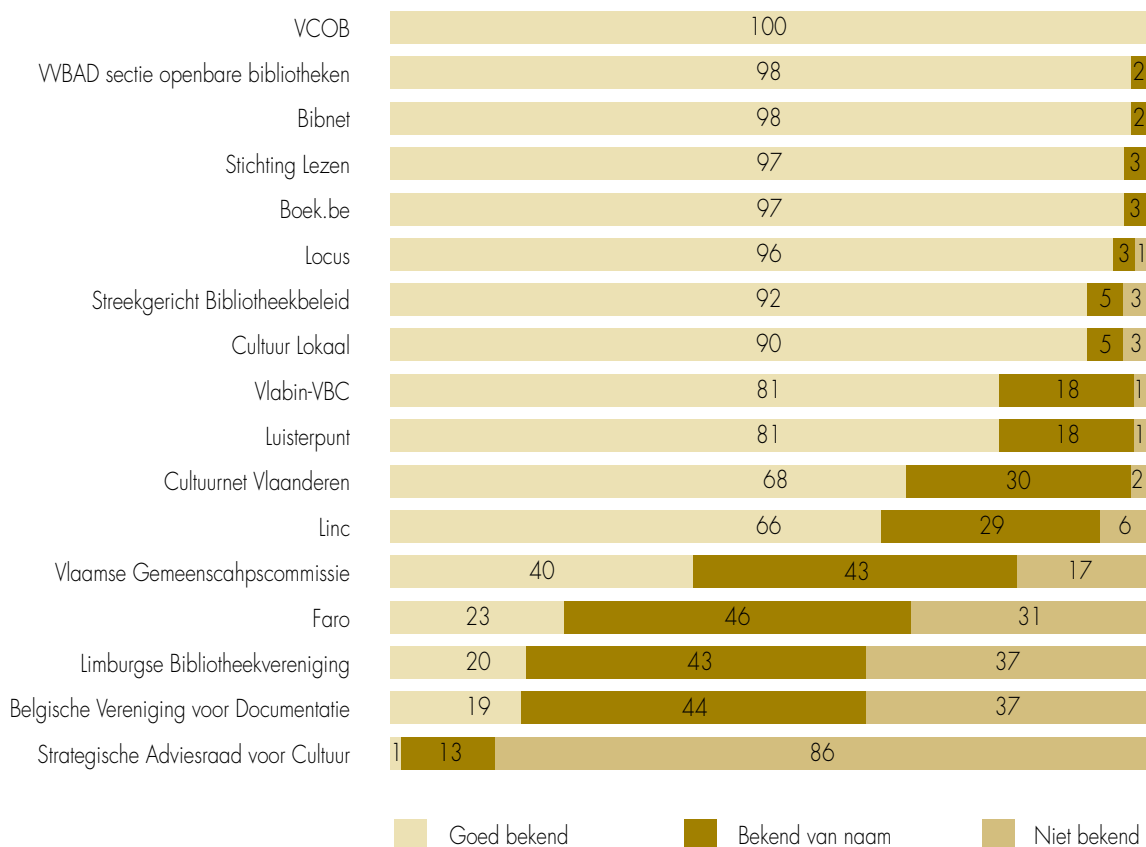
In maart en april 2009 organiseerde de sectie Openbare Bibliotheken van de VVBAD een ledenbevraging. De sectie wilde hiermee nagaan of haar werking nog beantwoordt aan de wensen van de leden. Ze volgde daarbij het voorbeeld van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer die in 2005 een gelijkaardige rondvraag deed.

De sectie schreef 393 leden aan, zowel instellingen als personen en ontving 148 ingevulde formulieren. Ongeveer 38 % van de leden reageerden, dus 100 vrouwen (68 %) en 48 mannen. 47 % van de respondenten is tussen de 36 en 50 jaar, 17 % is jonger dan 35 jaar en 35 % is ouder dan 51 jaar. Het overgrote deel van de deelnemers aan de bevraging werkt in een openbare bibliotheek (95 %). De meesten zijn op A of B niveau tewerkgesteld. Slechts 8 personen die aan de enquête deelnamen zegt op C niveau te werken. Het hoogst behaalde diploma ligt vanzelfsprekend op hetzelfde hoge niveau: de helft heeft een master of master-na-master, een vierde heeft een bachelordiploma. Verhoudingsgewijs ontvingen we meer antwoorden uit de grotere bibliotheken: 34 antwoorden (23 %) komen uit instellingen met meer dan 21 personeelsleden.

Geert Puype,
bibliothecaris OB Menen
Bruno Vermeeren,
Coördinator VVBAD

Naambekendheid

Het VCOB scoort het best en is door iedereen 'goed bekend'. Andere organisaties die meer dan 90 % van de respondenten goed kennen, zijn de OB-sectie van de VVBAD, Bibnet, Stichting Lezen, Boek.be, Locus, het SBB en Cultuur Lokaal. Slechts 1 persoon zegt Locus, de opvolger van het VCOB en Cultuur Lokaal, helemaal niet te kennen. Opvallend toch, want zowel Locus als Bibnet gingen officieel maar van start in januari 2009, luttele maanden voor de enquête. Onderaan de lijst bengelen Faro, de BVD en de SARC. De strategische adviesraad voor cultuur, jeugd, sport en media is voor 86 % helemaal niet bekend. (Zie grafiek 1, p. 30)

Grafiek 1. Welke van bovenstaande organisaties zijn/waren u bekend?. (in %)

VVBAD-lidmaatschap

58 % is al meer dan 10 jaar lid van VVBAD, 13 % is minder dan 5 jaar lid. Gezien de leeftijd van de respondenten is dit niet zo verwonderlijk. Toch valt op dat ook in de leeftijdscategorie 26-35 bijna vier op tien langer dan zes jaar lid is van onze vereniging. Op de vraag wat men van de hoogte van het lidgeld vindt, antwoordt nipt de helft (49 %): 'Ik krijg waar voor mijn geld'. Maar anderzijds hebben ook 63 personen (43%) hierover geen mening. Zelfs als het hier zou gaan om personen waarvoor de organisatie het lidgeld betaalt, blijft dit een hoog cijfer. Ongeveer twee derde (62 %) antwoordt dat de werking van de sectie haar goed of voldoende bekend is. Nog meer mensen, 71 %, vinden dat het sectiebestuur haar leden voldoende informeert. Een groot derde gaat ook akkoord met de stelling dat de naam 'sectie OB' behouden mag blijven. Bijna evenveel mensen hebben daarover geen mening en 29 % meent dat een nieuwe naam aangewezen zou zijn. Ook uit de twee volgende vragen blijkt een groot gebrek aan interesse. Telkens de helft heeft geen uitgesproken mening over de vraag of de OB-sectie voldoende representatief is samengesteld en of de sectie voldoende rekening houdt met de wensen van de leden. Iets meer dan 40 % is het wel met deze beide stellingen eens en 7 % vindt van niet. Op de open vraag "heeft u

suggesties voor een verbetering" antwoordt iemand: "neen, dan zou ik er deel moeten van (willen) uitmaken". Een paar andere deelnemers pleiten ervoor om meer naar buiten te komen met onze standpunten en om regelmatig feedback aan bibliothecarissen en bibliotheekmedewerkers te geven.

De vak- en werkgroepen van de sectie

De vakgroep Jeugdbibliothecarissen is het beste bekend bij de leden. 29 % kent de vakgroep goed en nog eens 63 % heeft ervan gehoord. De vakgroep Muziekbibliothecarissen scoort iets minder met resp. 21 % en 59 %. Ook de werkgroep Personeel scoort behoorlijk. 12 % kent de werkgroep goed en 57 % heeft er al van gehoord. Nochtans is de werkgroep de voorbije jaren niet echt actief geweest. Bijna de helft van de respondenten (45 %) heeft nog niet gehoord van de intersectorale werkgroep Competentiemanagement. De informatieverstrekking over de werkgroepen kan duidelijk beter. Een grote groep (tussen 37 % en 52 %) weet niet of ze genoeg informatie krijgt over de werking. En alleen voor de vakgroep Jeugdbibliothecarissen zijn er meer mensen die vinden dat ze voldoende geïnformeerd worden dan er zijn die dat niet vinden. In elk geval is er interesse om actief mee

Grafiek 2. Hoe belangrijk vindt u bovenstaande beleidsdoelstellingen voor de sectie Openbare bibliotheken? (in %)

te werken. Vooral voor de werkgroep Personeel (10 respondenten), maar ook voor alle andere besturen zijn er nieuwe kandidaten. Helaas gaf niet iedereen zijn contactgegevens op. Er waren enkele losse ideeën voor nieuwe werkgroepen, maar geen enkel voorstel werd door meer dan één persoon aangedragen.

Waar moet de sectie zich mee bezighouden?

Met stip op één staat belangenbehartiging voor bibliotheken, gebruikers en personeel. Andere doelstellingen die door 90 % van de respondenten als belangrijk of zeer belangrijk worden gezien, zijn functieprofielen en taakomschrijving (het 'beroep' dus), deskundigheidsbevordering en het opvolgen van het opleidingsaanbod. Het imago van de openbare bibliotheek en het volgen van internationale ontwikkelingen zijn voor 80% belangrijk of zeer belangrijk. Iets verder volgen dan de samenwerking tussen de openbare bibliotheken onderling en met andere sectoren (telkens 76 % belangrijk of zeer belangrijk). De uitgave van publicaties en het openhouden van een documentatiecentrum zijn minder belangrijk, al vindt toch 42 % deze laatste taak nog belangrijk. Een tweetal respondenten meent dat veel van

de opgesomde doelstellingen eerder taken zijn voor Locus, Bibnet of de provincies. Een andere deelnemer vraagt een betere CAO voor het bibliotheekpersoneel, de functieomschrijving is de laatste 20 jaar enorm uitgebreid, maar de lonen zijn niet gestegen. Het is heel moeilijk om jonge, gekwalificeerde mensen aan te trekken schrijft zij of hij. Het afsluiten van CAO's is echter de bevoegdheid van de representatieve vakorganisaties en niet van een belangenbehartiger zoals VBAD.

Als dan gevraagd wordt welke doelstelling prioritair is, komt belangenbehartiging opnieuw duidelijk op de eerste plaats: het wordt 83 keer als het belangrijkste vermeld en 19 keer als het tweede belangrijkste. Deskundigheidsbevordering komt op de tweede plaats, samen met 'werken rond het beroep'. Een documentatiecentrum is voor twee leden wel de belangrijkste prioriteit. (Zie grafiek 2)

Op de vraag "rond welke onderwerpen moet de sectie werken?" komen 'wetgeving en organisatie' en 'het beroep' (imago, profielen, deontologie) op de eerste plaats. Ook 'personeelszaken' scoren hoog. De thema's waarvan men zegt dat de sectie er zich niet moet mee bezig houden, zijn

vooral de technische aspecten. Deze worden blijkbaar door een deel van de ondervraagden niet meer tot het basistenpakket van de sectie gerekend. Al moet daar wel aan toegevoegd worden dat voor deze aspecten, de groep die dit wel belangrijk vindt meestal even groot is, soms zelfs nog iets groter, dan diegene die dit geen taak of een onbelangrijke taak voor de sectie vinden. Maar er is hier wel een belangrijke groep die dit geen opdracht voor de OB-sectie vindt. Bij het prioriteren zet een kwart van de respondenten het beroep op de eerste plaats. Maar technische aspecten worden in totaal ook 12 maal als eerste prioriteit vermeld. Een deel van de leden verwacht dus wel duidelijk ook van VBAD nog deskundigheidsbevordering over technische aspecten van de job. (Zie grafiek 3)

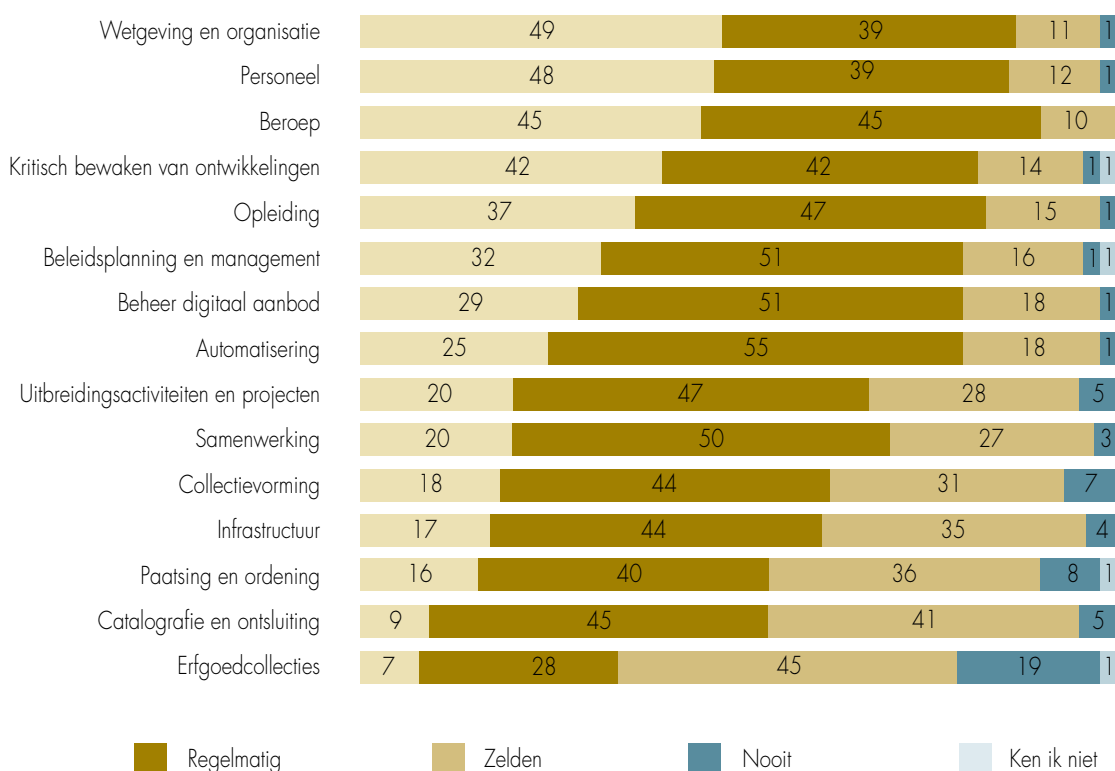
Die deskundigheidsbevordering moet vooral de vorm aannemen van studiedagen, praktijkgerichte workshops of bezoeken aan andere bibliotheken. Intersectorale activiteiten kunnen op duidelijk minder belangstelling rekenen. Andere opmerkingen gaan over het feit dat VBAD-activiteiten het provinciale of regionale kader overschrijden, wat blijkbaar toch belangrijk is. Iemand vraagt ook dat de activiteiten telkens op een andere interessante locatie georganiseerd worden.

Nieuwe diensten

Er werd ook gepolst naar mogelijke nieuwe diensten. De meest vermelde zijn een databank met voorbeeldteksten en een digitale nieuwsbrief. Beide zaken scoren telkens meer dan 80 % van de deelnemers die dat belangrijk of zeer belangrijk vinden. Merkwaardig nochtans, want dit zijn twee diensten die al bestaan, al zal zeker de databank aan een opfrissing en nieuwe voorbeeldteksten toe zijn. Worden deze dingen niet gebruikt of kent men ze niet? Persoonlijk attenderen wordt door 79 % van de ondervraagden belangrijk of zeer belangrijk gevonden. Een elektronisch bibliotheekforum, RSS-feeds of een intersectoraal forum worden minder belangrijk ingeschat. Voor het eerste voldoen wellicht de discussielijsten van Locus/bibnet (voorheen VCOB).

Besluit

Het is moeilijk om uit de enquête conclusies te trekken. Er blijkt alvast geen grote ontevredenheid over de werking van de sectie openbare bibliotheken uit. Schemert door verschillende antwoorden toch een gebrek aan interesse? Toch wil blijkbaar bijna een vijfde van de respondenten zich actief inzetten voor de vereniging. Zo willen enkele mensen de rol opnemen van 'regionale correspondent'. Zij zullen binnenkort gecontacteerd worden.

Grafiek 3. Over welke thema's heeft u behoefte aan meer informatie? (in %)

Belangenbehartiging wordt als een van de belangrijkste opdrachten van de sectie ervaren, wat betekent dat men instemt met de richting die de sectie al een paar jaren volgt. Wel verwachten de leden blijkbaar dat de sectie alles in verband met het personeel nog meer van nabij opvolgt en wellicht verwacht men dan ook actie. Heel wat mensen toonden interesse voor dit thema. De sectie bekijkt dan ook of de werkgroep Personeel opnieuw geactiveerd kan worden. Ook het belang dat aan deskundigheidsbevordering wordt gehecht, is een belangrijke conclusie uit deze enquête. Dit laatste is een thema waarop de sectie de voorbije jaren minder actief geweest is, maar blijkbaar menen veel leden dat er nog thema's zijn die door VVBAD opgenomen moeten worden, ondanks het aanbod van provincies en nationale organisaties zoals locus. De vakgroepen Jeugd- en Muziekbibliothecarissen organiseren overigens bijna jaarlijks druk bijgewoonde studiedagen en -reizen. Allicht kan ook de sectie zelf hier meer initiatief nemen.

VOOR ...

- ⊗ openbare & wetenschappelijke bibliotheken
- ⊗ documentatiecentra, musea & archieven

DIE UITKIJKEN NAAR ...

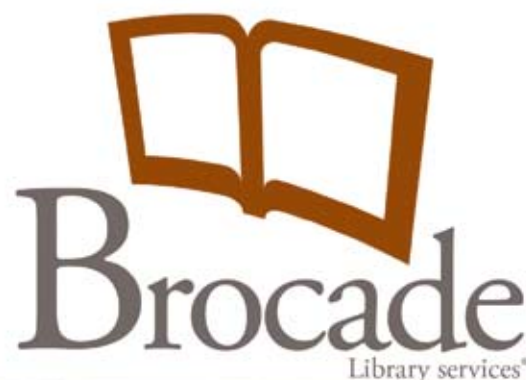
- ⊗ een nieuw & eigentijds automatiseringssysteem
- ⊗ een integraal webgebaseerde oplossing
- ⊗ een toepassing die intensief gebruik maakt van open source technologieën
- ⊗ een totaaloplossing waarvan de kosten beheersbaar blijven

DAT OPTIMAAL INTEGREERT MET ...

- ⊗ identificatiesystemen zoals de eID
- ⊗ RFID & zelfbedieningsomgevingen
- ⊗ andere catalogi & databanken

EN DE KLANT CENTRAAL STAAT MET ...

- ⊗ een attractieve & kneedbare publicatieomgeving
- ⊗ een persoonlijke attentering op aanwinsten (SDI)
- ⊗ herinneringen via e-mail (vb. leen- & reservatiedrukwerk)
- ⊗ online IBL, reservaties & magazijnaanvragen

Brocade
Library services®

CIPAL

Cipalstraat 1
2440 Geel
☎ 014 576 211
☎ 014 583 500
✉ ap@cipal.be
🌐 www.cipal.be

CIPAL DV verzorgt kwaliteitsconversies vanuit om het even welke omgeving naar **Brocade Library Services®**, en biedt totaaloplossingen op maat aan voor uw hardware, connectiviteit, beveiliging en integreert met aanwezige derde applicaties.

Brocade Library Services® wordt permanent verder ontwikkeld in samenwerking met de bibliotheek van de Universiteit Antwerpen.